

Entrevista **Joan Miquel Capell** Excomissari dels Mossos, premi Crims de Tinta

“Algú haurà d'escriure la història dels Mossos”

Tura Soler
BARCELONA

Joan Miquel Capell Manzanares (Barcelona, 1960) ha estat el guanyador del premi Crims de Tinta, que atorga el Departament d'Interior, amb *Wad-Ras* (La Magrana). És la primera novel·la de l'actual cap de seguretat de la Diputació de Barcelona, que va ser comissari dels Mossos, cos policial en el qual ha treballat durant 32 anys, començant per la base. Els inicis del cos de Mossos inspiren justament *Wad-Ras*, una trama basada en el primer cas que un jutge va encarregar investigar als Mossos: la mort per sobredosi d'una reclusa de la secció de mares del centre penitenciari de dones de Barcelona.

Per què es decideix a novel·lar els seus inicis als Mossos? L'obra està escrita expressament per presentar-la als premis o ja l'havia escrit?

Ja la tenia escrita. Va ser en Paco Camarasa que em va dir: “Això s'ha de publicar, presentala.” Amb en Paco vam crear el club de lectura als Mossos i jo vaig aprendre a llegir novel·la negra guiat per en Paco. Em va aconsellar començar pels clàssics: Edgar Allan Poe, *El falcó maltès*... I vam establir un pacte: que a través del club de lectura poguéssim conèixer els sistemes policials d'altres països. I a través de la novel·la negra vam conèixer com funcionen policies de Sud-àfrica, Mongòlia, el Japó...

I a quina conclusió el va dur aquesta lectura?

Doncs primer, que en el gènere negre sempre hi sol haver el mateix patró: que el policia és ximple, no se'n surt, i llavors ha d'arribar un detectiu, digue-li Philip Marlowe, Poirot... que li ha de resoldre el tema. I segon, que, després de conèixer autors de tot el món, veig que m'agraden molt més els catalans. Andreu Martín, Carles Quílez... molt millor que els nòrdics o els dels Estats Units. Perquè els

Joan Miquel Capell s'ha estrenat com a novel·lista amb una trama penitenciària que transcorre a la Barcelona preolímpica ■ TURA SOLER

seus relats em són molt més propers.

Què es proposa amb el relat?

Jo sempre havia escrit articles i textos jurídics, molt tècnics. Això veritablement és insofrible, són textos que no permeten explicar emocions, i jo sentia la necessitat d'explicar el cost familiar i personal del que, tal com vam descobrir, no és un lloc de treball qualsevol, sinó que afecta fills, pares, parelles, amics... Et trobes que t'envien a Roses, t'has de buscar un forat on viure, acostumar-te a menjar de microones, aprendre a dormir només sota un nòrdic... La novel·la em va bé per poder connectar amb el lector.

Ja he detectat que la novel·la té molt d'autobiogràfica. Hi reconec, encara que n'hagi canviat el nom, molts personatges i els escenaris reals. Li ha costat molt fer ficció?

Sí, costa ficcionar. M'ha costat desdibuixar la realitat. Em costa molt crear ficció i és molt

senzill recrear la realitat. Aprofito la trama per introduir-hi aspectes de la meua vida personal. Tenia escrits altres capítols que al final no hi vaig posar. Els que surten són els que han passat el control de les meves filles, que van fer de censors. Els capítols sobre els fets de 11 de setembre i les festes de Berga, l'editor els volia eliminar perquè considerava que allunyaven el lector de la trama, però jo vaig insistir a mantenir-los perquè la contextualitzaven. I els escenaris, evidentment els situo als que jo he conegut: Barcelona o la Font de la Pólvora de Girona, com també podia haver sigut el barri del Culubret de Figueres.

Exposa les dificultats que tenien per treballar per les traves i la gelosia de la Policia Nacional, però també s'hi entreu una certa complicitat, com si existís una relació d'amor-odi

És això. Una relació d'amor-odi. Realment el Ministeri de l'Interior i el llavors governador civil, Ferran Cardenal, no ens ho po-

saven fàcil. No hi havia finançament, no podíem tenir plaques, no podíem tenir segona arma com ells, no podíem anar a la seva acadèmia. Però jo no puc tenir odi als policies i als guàrdies civils que vaig conèixer i amb qui vaig treballar i vaig arribar a tenir una gran complicitat. M'explico: si jo demanava una matrícula, me la donaven clandestinament, en contra de les ordres que tenien. Jo no hi perdria res i tenia el que volia. Eren ells, que se la jugaven, arriscaven la seva feina per mi. I amb el temps hem mantingut la relació. Algun guàrdia civil m'ha dit: “Tú no pareces mosso, parece que seas guardia civil.” Ho entenc com un elogi.

En el llibre diu que el seu pare el va advertir que no es fes ni polític ni policia. Això es autobiogràfic? Es penedeix de no haver-li fet cas?

M'ho va dir, sí. El meu pare era conserge d'escola i tenia el do de la saviesa popular. I tenia molta lògica quan em deia: “Si et fas

policia no faràs el que et sembli, faràs el que et manin.” I en això el pare tenia raó. A la policia has de fer el que et manen, hi estiguis d'acord o no, i depèn de qui et mani ni tan sols pots expressar el que penses.

L'opció de ser polític...

La política és un sistema estrany on els inexperts manen els experts. S'hauria de crear una escola de política amb només dues assignatures: negociació i tolerància.

Després de l'èxit de 'Wad-Ras', continuarà escrivint? Serà amb una novel·la amb el mateix protagonista, és a dir, vostè, encara que en la ficció no tingui nom?

Sí. Estic treballant per novel·lar un altre cas dels Mossos i alguns personatges repetiran. Però, a banda de la novel·la meua, jo faig una crida als escriptors catalans perquè algú es decideixi a escriure la veritable història cronològica del cos de Mossos d'Esquadra. Algú l'ha d'escriure. ■